

Raadscommissie Stadsontwikkeling en Beheer

Portefeuillehouder: Petra Bais

Van team: Team Omgeving

Adviseur: Ingmar Zwier

E-mail: i.zwier@denhelder.nl

Classificatie: **Openbaar**

Kenmerk: **2022-042867**

Begrotingswijziging: **Nee**

Onderwerp: Voorstel tot het vaststellen van de omgevingsvisie gemeente Den Helder "Koers op een sterke thuishaven"

Publiekssamenvatting:

De nieuwe Omgevingswet verplicht iedere gemeente om uiterlijk op 31 december 2024 een omgevingsvisie vast te laten stellen door de gemeenteraad. De gemeente Den Helder heeft de afgelopen jaren stapsgewijs gewerkt aan de totstandkoming van de omgevingsvisie. Dit is gedaan in nauwe samenspraak met inwoners, ondernemers, maatschappelijke partijen, ketenpartners en andere geïnteresseerden tijdens verschillende participatieprocessen. Ook is de gemeenteraad regelmatig geconsulteerd en zijn in december 2021 de strategische uitgangspunten voor de omgevingsvisie vastgesteld door de gemeenteraad. Dit proces heeft geleid tot de omgevingsvisie voor de gemeente Den Helder, "Koers op een sterke thuishaven". De gemeenteraad wordt gevraagd om over te gaan tot vaststelling van de omgevingsvisie.

Geadviseerd besluit

1. de Omgevingsvisie gemeente Den Helder "Koers op een sterke thuishaven", met de bijbehorende milieueffectrapportage, vast te stellen als structuurvisie;
2. de 'Nota van Beantwoording Zienswijzen ontwerp-omgevingsvisie gemeente Den Helder' vast te stellen;
3. de Omgevingsvisie gemeente Den Helder "Koers op een sterke thuishaven" aan te merken als omgevingsvisie, zoals bedoeld in artikel 3.1 van de Omgevingswet en artikel 4.10 van de Invoeringswet Omgevingswet, en de structuurvisie na inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 hiermee gelijk te schakelen;
4. de structuurvisie Structuurvisie Den Helder 2025, vastgesteld door de gemeenteraad op 17 september 2012, in te trekken;
5. de visie Visie Infrastructuur Den Helder 2025, vastgesteld door de gemeenteraad op 16 mei 2011, in te trekken;
6. het waterplan Waterbreed, vastgesteld door de gemeenteraad in juli 2005, in te trekken;
7. de structuurvisie Omgevingsvisie Huisduinen, vastgesteld door de gemeenteraad op 12 maart 2018, in te trekken;
8. de structuurvisie Omgevingsvisie Julianadorp, vastgesteld door de gemeenteraad op 16 december 2019, in te trekken;

Raadsvoorstel:

Aanleiding en context

Den Helder werkt al langere tijd stapsgewijs aan het opstellen van de omgevingsvisie. Hierbij staat gebiedsgerichte participatie centraal, waarmee in de periode 2017-2019 goede ervaringen zijn opgedaan bij het opstellen van (deel-)omgevingsvisies voor Huisduinen en Julianadorp. Op deze wijze is in de periode 2020-2022 ook gewerkt aan gebiedsgerichte deel-omgevingsvisies voor Stad binnen de Linie, De Stelling, De Schooten, Nieuw Den Helder en het Maritiem Cluster (in samenwerking met Provincie Noord-Holland en de Koninklijke Marine). Tussentijds is geconstateerd dat er ook behoefte was aan een overkoepelend kader voor de hele gemeente. Deze 'Strategische Uitgangspunten bij de omgevingsvisie gemeente Den Helder' zijn in december 2021 vastgesteld door de gemeenteraad en zijn richtinggevend voor de verdere uitwerking van de omgevingsvisie en thema's en deelgebieden. De participatietrajecten zijn gevolgd door uitwerking naar een concept- en vervolgens een ontwerp-omgevingsvisie, waarbij ook een milieueffectrapportage is opgesteld als nadere onderbouwing. Ten slotte heeft het college op 28 maart 2023 de omgevingsvisie vastgesteld als ontwerp en tussen 10 april 2023 en 22 mei 2023 voor een ieder ter inzage gelegd. Tijdens deze periode zijn in totaal 16 zienswijzen ingebracht.

Deze verschillende processen en stappen komen samen in dit voorstel om de omgevingsvisie gemeente Den Helder vast te stellen. De omgevingsvisie is gebaseerd op de nieuwe Omgevingswet, die landelijk in werking zal treden op 1 januari 2024. De omgevingsvisie wordt in afwachting van inwerkingtreding vastgesteld als structuurvisie, op basis van de huidige Wet ruimtelijke ordening. De Invoeringswet Omgevingswet voorziet in overgangsrecht om beide gelijk te stellen, indien wordt voldaan aan de wettelijke eisen uit de Omgevingswet aan een omgevingsvisie.

De gemeenteraad wordt voorgesteld om kennis te nemen van de doorlopen participatieprocessen, de tijdens de periode van ter inzage legging ingebrachte zienswijzen, de beantwoording hiervan in de Nota van Beantwoording Zienswijzen en het advies van de Commissie voor de milieueffectrapportage en over te gaan tot vaststelling van "Koers op een sterke thuishaven", als omgevingsvisie van de gemeente Den Helder.

Doelen en resultaten

We stellen de gemeenteraad voor om de omgevingsvisie vast te stellen (tot 1 januari 2024 als structuurvisie onder de huidige Wet ruimtelijke ordening). Hiermee geven we invulling aan de verplichting onder de nieuwe Omgevingswet om per gemeente één omgevingsvisie vast te stellen voor het gehele grondgebied. Daarnaast wordt voorgesteld verschillende visies in te trekken. Sommige visies/visievormen worden (verplicht) vervangen door de nieuwe omgevingsvisie, zoals de huidige gemeentebrede structuurvisie Structuurvisie Den Helder 2025 en het waterplan Waterbreed, sommige zijn inhoudelijk achterhaald (Visie Infrastructuur Den Helder 2025, inhoudelijk gekoppeld aan de Structuurvisie Den Helder 2025) en andere bestaande visies worden in de nieuwe omgevingsvisie geïntegreerd (Omgevingsvisie Huisduinen en Omgevingsvisie Julianadorp).

Door in te stemmen met dit voorstel beschikt de gemeente Den Helder over een volwaardige omgevingsvisie, die vanaf inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 voldoet aan alle eisen aan dit nieuwe instrument.

Kaders en omstandigheden

Onder de nieuwe Omgevingswet is iedere gemeente verplicht om uiterlijk op 31 december 2024 een omgevingsvisie vast te laten stellen door de gemeenteraad. Er wordt één omgevingsvisie vastgesteld voor de hele gemeente, waarin de gemeente op een integrale manier haar ambities en beleidsdoelen voor de fysieke leefomgeving voor de langere termijn vastlegt. De omgevingsvisie gemeente Den Helder "Koers op een sterke thuishaven" is opgesteld als omgevingsvisie zoals bedoeld in artikel 3.1 van de nieuwe Omgevingswet.

Aangezien de Omgevingswet nog niet in werking is getreden (landelijke inwerkingtreding van de Omgevingswet zal plaatsvinden op 1 januari 2024) wordt de gemeenteraad voorgesteld om de omgevingsvisie vast te stellen als structuurvisie, op basis van artikel 2.1 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro). Op basis van artikel 4.10 van de Invoeringswet Omgevingswet (de zogenaamde gelijkstellingsbepaling) wordt een (ontwerp-)structuurvisie gelijkgesteld aan een (ontwerp-

)omgevingsvisie, mits deze voldoet aan artikelen 3.2 en 3.3 van de Omgevingswet. Gezien de landelijke inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 kiezen we voor besluitvorming op basis van de huidige Wet ruimtelijke ordening, waarna de structuurvisie op 1 januari 2024 een officiële omgevingsvisie wordt op basis van de nieuwe Omgevingswet.

De omgevingsvisie speelt een belangrijke richtinggevende rol in de beleidscyclus. Voor doorwerking van de omgevingsvisie, zowel richting derden als richting uitvoering door de gemeente, spelen andere kerninstrumenten (zoals het omgevingsplan, het programma en de omgevingsvergunning) uit de Omgevingswet een belangrijke rol. In hoofdstuk 14 - 'Doorwerking' - wordt geschetst hoe de gemeente Den Helder tegen deze doorwerking aankijkt.

Argumenten en alternatieven

Het vaststellen van één omgevingsvisie voor het gehele grondgebied is verplicht voor iedere gemeente volgens de nieuwe Omgevingswet, die op 1 januari 2024 landelijk in werking zal treden. Met het vaststellen van de omgevingsvisie als structuurvisie (die op basis van artikel 4.10 Invoeringswet Omgevingswet gelijkgesteld zijn indien aan alle wettelijke eisen aan een omgevingsvisie wordt voldaan) wordt hier een belangrijke stap toe gezet.

Met de omgevingsvisie wordt voorzien in een duidelijke toekomstrichting voor de gemeente Den Helder. Tien centrale uitgangspunten geven de hoofdlijnen voor de fysieke leefomgeving, die vervolgens verder worden uitgewerkt in thematische uitwerkingen en gebiedsgerichte deelvisies. De visie biedt hiermee een afwegingskader en uitgangspunten voor nieuwe ontwikkelingen en initiatieven binnen de gemeente, wat bijdraagt aan een samenhangend beleid voor de fysieke leefomgeving. Ook kan de omgevingsvisie dienen als 'wenkend perspectief' voor (nieuwe) initiatieven vanuit inwoners, ondernemers en/of andere partijen.

De omgevingsvisie geeft focus aan de inzet van de gemeente in de fysieke leefomgeving. Niet alles kan tegelijk en niet alles heeft evenveel urgentie. De tien centrale uitgangspunten in de omgevingsvisie en nadere uitwerking tot doelen en ambities op alle onderdelen van de fysieke leefomgeving helpt bij het bepalen van de prioritering van de gemeentelijke inzet op het gebied van beleidsvorming, (her)ontwikkeling en uitvoering.

De Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna de Commissie) heeft een advies uitgebracht over het opgestelde milieueffectrapport (MER) bij de omgevingsvisie. Hierin stellen zij dat het MER in grote lijnen goede inzichten biedt in de milieueffecten van de omgevingsvisie en dat de leefomgeving een duidelijke plek heeft in de omgevingsvisie, onder andere via de centrale uitgangspunten. De Commissie mist echter belangrijke informatie op een drietal punten: 1) Knelpunten en opgaven zijn onvoldoende in beeld; 2) Er zijn geen beleidsopties (alternatieven) vergeleken op de belangrijkste milieuthema's; 3) Door uit te gaan van uitvoering van geformuleerd beleid als autonome ontwikkeling schetst het MER mogelijk een te rooskleurig beeld;. De Commissie adviseert om het MER op deze punten aan te vullen voorafgaand aan besluitvorming om een compleet beeld van de milieueffecten te krijgen. Het advies van de Commissie is vrijblijvend, maar moet verplicht gevraagd worden bij het opstellen van een milieueffectrapportage bij de omgevingsvisie. Het is bedoeld om het milieueffectrapport en de omgevingsvisie verder te versterken. We zijn blij met de waardevolle aanbevelingen in het advies, die concrete handvatten biedt om het milieueffectrapport te versterken en het als instrument zo ondersteunend mogelijk aan de visievorming in te zetten. We stellen aan de gemeenteraad voor om de adviezen van de commissie mee te nemen bij de monitoring van de omgevingsvisie (gepland twee jaar na besluitvorming) en eventuele actualisatie aan de hand hiervan en niet te kiezen voor een aanvulling voorafgaand aan besluitvorming. Voor veel belangrijke thema's (woningbouw, regionale energiestrategie, ontwikkeling Maritiem Cluster) zijn namelijk voorafgaand aan de besluitvorming over de omgevingsvisie al belangrijke richtinggevende besluiten genomen, die voldoende richting voor de komende jaren geven en we op dit moment niet opnieuw tegen het licht willen houden. Het aanvullen van de gevraagde informatie op dit moment leidt bovendien tot vertraging in de besluitvorming. We achten het daarom meer zinvol om over circa twee jaar opnieuw een analyse te maken van knelpunten en opgaven, als onderdeel van de monitoring van de omgevingsvisie. Op basis hiervan kunnen ook alternatieven (beleidsopties) worden opgesteld en afgewogen. Waar nodig zetten we bij de uitwerking van de omgevingsvisie, bijvoorbeeld in het

omgevingsplan, programma's of ontwikkelingen, al eerder in op het afwegen van alternatieven op milieueffecten.

Bestuurlijke vernieuwing

De omgevingsvisie is stapsgewijs opgesteld, waarbij gebiedsgerichte participatie centraal stond. Op deze manier is zoveel mogelijk invulling gegeven aan de ambitie om de omgevingsvisie in cocreatie met inwoners, ondernemers, maatschappelijke partijen en andere geïnteresseerden vorm te geven. Op deze wijze is in de afgelopen jaren gewerkt aan het opstellen van gebiedsgerichte deel-omgevingsvisies voor Huisduinen, Julianadorp, Stad binnen de Linie, De Stelling, De Schooten, Nieuw Den Helder en het Maritiem Cluster (in samenwerking met Provincie Noord-Holland en de Koninklijke Marine). Tijdens deze processen zijn inwoners, ondernemers en anderen met fysieke en digitale participatievormen uitgenodigd om mee te praten over de toekomst van het gebied.

Ook de gemeenteraad is tijdens de totstandkoming van de omgevingsvisie regelmatig geconsulteerd, bijvoorbeeld voor en bij de tussentijdse vaststelling van deel-omgevingsvisies voor Huisduinen en Julianadorp. Ook heeft de gemeenteraad in december 2021 'Strategische Uitgangspunten bij de omgevingsvisie' vastgesteld, waarmee voor de hele gemeente een overkoepelend perspectief en afwegingskader is geformuleerd.

Met het vaststellen van de omgevingsvisie als ontwerp-structuurvisie en het ter inzage leggen van het document is in maart van dit jaar opnieuw de mogelijkheid gegeven om (formeel) te reageren op de visie en hiermee invloed uit te oefenen. In totaal zijn er 16 zienswijzen ontvangen, vanuit inwoners, ondernemers en diverse maatschappelijke organisaties. In de Nota van beantwoording Zienswijzen Omgevingsvisie gemeente Den Helder is de voorgenomen beantwoording van de zienswijzen opgenomen. De gemeenteraad wordt gevraagd om hier kennis van te nemen en de Nota van Beantwoording vast te stellen.

Op grond van de Referendumverordening gemeente Den Helder 2012 is dit besluit referendabel. Gezien vanuit de uitgebreide en intensieve participatieprocessen die zijn ingezet bij de totstandkoming van de omgevingsvisie sluit de inzet van een referendum niet goed aan op het totstandkomingsproces. Daarnaast leent de brede insteek van de visie en onderlinge samenhang van verschillende doelen en ambities zich minder goed om in referendum te worden voorgelegd.

Duurzaamheid

Duurzaamheid is een van de belangrijkste thema's waar de gemeente Den Helder de komende jaren mee aan de slag moet gaan en speelt daarmee een belangrijke rol in deze omgevingsvisie. Opgaven als de energietransitie, klimaatverandering en de overgang van een lineaire (productieproces waarbij grondstoffen worden ingevoerd en producten als afval eindigen) naar een circulaire (productieproces waarbij hergebruik van afval als grondstof centraal staat) economie vragen de komende jaren om veel aandacht en inzet. Tegelijkertijd biedt duurzaamheid ook kansen voor de gemeente Den Helder, bijvoorbeeld met de kansen die het opwekken van duurzame energie op de Noordzee biedt voor de haven van Den Helder.

Deze omgevingsvisie schetst de strategische hoofdlijnen hoe de gemeente Den Helder met duurzaamheid en verduurzaming om zal gaan.

Financiële consequenties

Het vaststellen van de omgevingsvisie heeft geen directe financiële gevolgen.

Uitvoering en planning

De komende jaren zal de doorwerking van de omgevingsvisie verder vorm krijgen met de uitwerking en realisatie van de doelen en ambities in de omgevingsvisie. Er is bewust voor gekozen om geen uitvoeringsparagraaf aan deze omgevingsvisie te koppelen. De visie is hiermee een stip op de horizon, waar op verschillende manieren uitvoering aan gegeven kan worden en langdurig overeind kan blijven. Wel zal het belangrijker worden om (op hoofdlijnen) een actuele omgevingsvisie te hebben. Daarom monitoren en actualiseren we regelmatig en sturen we waar nodig bij. Hier betrekken we de gemeenteraad ook actief bij.

Communicatie

De vaststelling van de omgevingsvisie wordt op verschillende wijzen gecommuniceerd. We zetten in op een algemene publiekscampagne voor inwoners en ondernemers, ter informatie en als afsluiting van de verschillende participatietrajecten. Een aantal partijen die nauw betrokken zijn geweest bij de totstandkoming van deze omgevingsvisie informeren we actief. Daarnaast informeren wij de indieners van een zienswijze individueel over de beantwoording hiervan.

Den Helder, 18 juli 2023

Burgemeester en Wethouders van Den Helder,

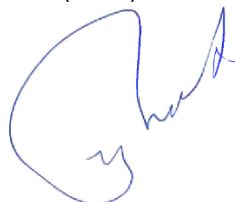
burgemeester

J.A. (Jan) de Boer MSc.

A handwritten signature in blue ink, consisting of several overlapping loops and a long horizontal stroke extending to the right.

secretaris

M.J. (Marc) Pothast

A handwritten signature in blue ink, featuring a large, rounded initial 'M' followed by a cursive 'J.' and a long horizontal stroke.

CONCEPT - Raadsbesluit

Raadsvergadering d.d.	
Besluit nummer	2022-042867
Onderwerp	Voorstel tot het vaststellen van de omgevingsvisie gemeente Den Helder "Koers op een sterke thuishaven"

De raad van de gemeente Den Helder;

gelezen het raadsvoorstel van het college van burgemeester en wethouders van Den Helder van 18 juli 2023,

besluit:

1. de Omgevingsvisie gemeente Den Helder "Koers op een sterke thuishaven", met de bijbehorende milieueffectrapportage, vast te stellen als structuurvisie;
2. de 'Nota van Beantwoording Zienswijzen ontwerp-omgevingsvisie gemeente Den Helder' vast te stellen;
3. de Omgevingsvisie gemeente Den Helder "Koers op een sterke thuishaven" aan te merken als omgevingsvisie, zoals bedoeld in artikel 3.1 van de Omgevingswet en artikel 4.10 van de Invoeringswet Omgevingswet, en de structuurvisie na inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 hiermee gelijk te schakelen;
4. de structuurvisie Structuurvisie Den Helder 2025, vastgesteld door de gemeenteraad op 17 september 2012, in te trekken;
5. de visie Visie Infrastructuur Den Helder 2025, vastgesteld door de gemeenteraad op 16 mei 2011, in te trekken;
6. het waterplan Waterbreed, vastgesteld door de gemeenteraad in juli 2005, in te trekken;
7. de structuurvisie Omgevingsvisie Huisduinen, vastgesteld door de gemeenteraad op 12 maart 2018, in te trekken;
8. de structuurvisie Omgevingsvisie Julianadorp, vastgesteld door de gemeenteraad op 16 december 2019, in te trekken;

Aldus besloten in de raadsvergadering van